

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

ҲУҚУҚ СОЛИҚЛАР БУХГАЛТЕРИЯ

2005 йил июлдан чиқа бошлаган, ҳафтада бир марта чоп этилади

ДОЛЗАРБ МАВЗУ

Яшаш минимумини белгилашни энди орқага суриб бўлмайди

Мамлакатимизда яшаш минимуми ва истеъмол саватчасини белгилаш масаласи энг кўп муҳокама қилинаётган, тез-тез кун тартибига чиқаётган мавзулардан бирига айланиб бўлди. Бу бежиз эмас, бу анча муҳим ва жиддий масала. 3 июнь куни Президент Шавкат Мирзиёев раислигида камбағалликни қисқартириш масалалари бўйича ўтказилган видеоселектор йиғилишида жорий йил 1 октябрдан тирикчилик учун зарур энг кам миқдор ва минимал истеъмол саватчасининг ҳуқуқий асослари ишлаб чиқилиши бўйича вазифа қўйилди.

Камбағалликни қисқартириш, бу борадаги ишларни сифатли ва самарали ташкил этиш бир қатор омилларга боғлиқ. Шулардан энг муҳими, камбағалликни белгилловчи мезонларни аниқлаштириб олишдир. Бундай мезон бўлмаса, аслида ким, нима учун камбағаллигини айтишнинг ўзи хато бўлади.

Президент парламентга Мурожаатномасида аҳолининг 10–12 фоизи камбағалликда яшаётгани ҳақида ахборот берган эди. Ушанга қадар юртимизда бундай маълумотлар ҳақида гапирилмасди. Турлича фикрлар, чамалашлар бўларди, холос. Яшаш минимумининг ҳуқуқий асоси яратилса, бу борадаги статистик маълумотлар ҳам тизимлашади.

Шунинг учун давлатимиз раҳбари

қайта-қайта бу муҳим масалани кун тартибига қўймоқда, деб ўйлайман.

Мутасадди идоралар вакиллари Ўзбекистонда тирикчилик учун зарур энг кам миқдорнинг қанча эканини айтиш ҳуқуқий саволлар туғилишига олиб келишини таъкидлаб, яшаш минимумини расман белгилашнинг ҳозирча имкони йўқроқ, деган мазмунда фикр билдиришган эди.

Бу фикр Конституциямизнинг 39-моддасида пенсиялар, нафақалар, ижтимоий ёрдам бошқа турларининг миқдори расман белгиланган тирикчилик учун зарур энг кам миқдордан оз бўлиши мумкин эмаслиги белгилаб қўйилгани билан изоҳланган эди. Яъни, расмийларга кўра, яшаш минимуми расман белгилангани бўлса, пенсия ва ижтимоий ёрдам

пулларини шундан кам бўлмаган миқдорда ошириш имконияти йўқ, бюджет бунга йўл бермайди. Боиси, ялпи ички маҳсулот даражаси ўсиши тез эмас.

Тўғри, яшаш минимуми ва истеъмол саватчасини жорий этиш, бу борадаги муносабатларни тўлиқ, изчил тартибга солиш осон бўладиган жараён эмас. Қийинчилик ва мураккабликлар бўлиши табиий. Лекин «осон эмас», «ҳозир эмас», деб кутиладиган бўлса, муаммолар ҳал этилиши анча чўзилиб кетиши мумкин. Бу эса вазиятни борган сари қийинлаштиради.

Пандемия шароитида эҳтиёжманд оилаларни қўллаб-қувватлаш, ижтимоий ёрдамнинг манзиллигини таъминлаш, айниқса, долзарб вазифага айланди. Қонунчиликдаги айрим камчиликлар янада яққолроқ сезилди.

Шунинг учун Президент қўйган вазифани ижро этиш, яшаш минимуми ва истеъмол саватчасини жорий қилиш бўйича ҳуқуқий асосларни ишлаб чиқиш зарур. Бошқа масалалар жараёнда имкониятга қараб ҳал этилгани мақсадга мувофиқ бўлади, деб ҳисоблайман.

Нимага десангиз, бу ишга жазм этмасдан камбағалликни қисқартириш дастурларини самарали амалга ошириб бўлмайди. Камбағаллик камаймаса, жойларда ижтимоий муаммолар кўпаяди. Бошқача айтганда, бу масалада узоқ кутиш имконияти қолмаган.

Мазкур йўналишда партиямиз, парламент қўйи палатасидаги фракциямиз ишчи гуруҳ шакллантирган ҳолда, яшаш минимуми ва истеъмол саватчаси бўйича қонун лойиҳаси концепциясини тайёрлаш устида ишларни бошлаган. Жараёни тезлаштиришимиз, мутасадди вазирлик ва идоралар билан ҳамкорликни кучайтиришимиз лозим.

Шербек Бўронов,

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати,
ЎзХДП фракцияси аъзоси.
ЎЗА.

Янги ҳужжатларни тақдим этамиз

Тақдим этилаётган, шунингдек сўнгги пайтда қабул қилинган бошқа ҳужжатларнинг тўлиқ матни билан «Norma» АҚТ ва nrm.uz сайтида танишиб чиқишингиз мумкин.

1 августдан импорт автоларга акциз бекор қилинади

Президентнинг 3.06.2020 йилдаги ПҚ-4739-сон қарори билан ташқи иқтисодий фаолиятни янада тартибга солиш ва автотранспорт воситаларининг ички бозорини ривожлантиришни рағбатлантиришга доир чора-тадбирлар белгиланди.

2020 йил 1 августдан қуйидагиларни олиб килишда амалдаги акциз солиғи ставкалари бекор қилинади:

➢ тракторлар, шатакка олувчи машиналар ва скиддерлар (8701-гурӯх ТИФ ТН коди) – ҳозир уларга ак-

циз солиғи 5%дан 20%гача миқдорда белгиланган;
➢ двигатель ҳажми ва сизими турлича бўлган моторли транспорт воситалари, шу жумладан дизель ва ярим дизеллар (8702-гурӯх) – ҳозир 70% + 3 доллар/см куб ставкаси бўйича солиқ солинади;

Нодавлат тиббиёт ташкилотларига – божхона имтиёзлари

Президентнинг 30.05.2020 йилдаги «Нодавлат тиббиёт ташкилотлари томонидан тез тиббий ёрдам хизматларини кўрсатиш учун қўшимча шарт-шароитлар яратиш тўғрисида»ги ПҚ-4737-сон қарори қабул қилинди.

Нодавлат тиббиёт ташкилотлари томонидан ўз эҳтиёжлари учун олиб килинадиган янги тез тиббий ёрдам автомобиллари (ТИФ ТН коди: 8703 22 101 0, 8703 23 193 0, 8703 24 101 0, 8703 31 101 0, 8703 32 191 0, 8703 33 191 0) 2022 йил 1 январга-

ча бўлган муддатга импорт божхона божидан озод қилинди.

Мазкур имтиёз нодавлат тиббиёт ташкилотлари томонидан 2020 йил 30 майга қадар олиб килинган «божхона омбори» режимда 6 ойдан кўп турган янги

➢ энгил автомобиллар ва асосан йўловчи ташишга мўлжалланган бошқа моторли транспорт воситалари, шу жумладан юк ва йўловчиларни ташиш учун фургонлар ва пойга автомобиллари (8703-гурӯх) – 30%;

➢ юк ташишга мўлжалланган моторли транспорт воситалари (8704-гурӯх), айти пайтда улар бўйича двигатель ҳажми ва фойдаланиш муддатидан келиб чиққан ҳолда табақалаштирилган ставкалар амал қилади.

Қарор ички автомобиль бозорини ривожлантиришни рағбатлантириш, рақобат шароитларини яратиш, автомобиль саноатида қулай инвестиция муҳитини шакллантириш мақсадида қабул қилинган.

Ҳужжат Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасида (lex.uz) эълон қилинган ва 3.06.2020 йилдан кучга кирди.

Олег Заманов, «Norma» МЧЖ эксперти.

тез тиббий ёрдам автомобилларининг божхона расмийлаштирувида ҳам қўлланилади.

Автомобиллардан мақсадсиз фойдаланилган тақдирда, имтиёзлар берилиши муносабати билан тўланмаган импорт божхона божи суммаси молиявий санкцияларни қўллаган ҳолда Давлат бюджетига ундириб олинади.

Ҳужжат Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасида (lex.uz) эълон қилинган ва 30.05.2020 йилдан кучга кирган.

Эльмира Сиразиева.

➔ 2-бетда

Ушбу
сонда:

3-6-БЕТЛАР

Янги ҳужжатлар билан танишинг

Пойтахтда пропискдан ўтишинг янги қодалари

7-8-БЕТЛАР

Ўзбекистон фуқаролигини олмақчиман...

Қўшиб юбориш, қўшиб олишга ва акцияларни, улушларни олишга доир битимларга олдиндан розилик бериш осонлашди

Товар ва молия бозорларида монополияга қарши тартибга солиш соҳасидаги давлат хизматларини кўрсатишнинг айрим маъмурий регламентлари тасдиқланди (**ВМнинг 28.05.2020 йилдаги 338-сон қарори**).

Уларда монополияга қарши курашиш органидан қуйидаги битимларга олдиндан розилик олиш тартиби баён этилган:

➢ хўжалик юритувчи субъектларнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) акцияларни (улушларни) олишга доир («*Рақобат тўғрисида*»ги Қонуннинг 17-м.);

➢ хўжалик юритувчи субъектларни қўшиб юбориш ва қўшиб олишга доир («*Рақобат тўғрисида*»ги Қонуннинг 16-м. қаранг).

Қўшиб юбориш ва қўшиб олиш – юридик шахсларни қайта ташкил этиш шакллари. Биринчи ҳолда янги юридик шахс юзага келиб, қайта таш-

кил этилаётганларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари унга ўтади. Иккинчисида – бир юридик шахс ўз ҳуқуқ ва мажбуриятларини бошқасига берган ҳолда унга қўшилиб олади. Иккала ҳолатда топшириш далолатномаси расмийлаштирилади.

Хизматлардан фойдаланиш учун жисмоний ва юридик шахслар сўровнома тўлдириб, уни давлат хизматлари марказига ёки **my.gov.uz** орқали электрон шаклда тақдим этишлари зарур. Сўровномага қуйидагилар илова қилинади:

➢ мурожаат қилинган санадан олдинги 2 йил мобайнида амалга оширилган фаолият турлари, ишлаб чиқарилган маҳсулотлар (кўрсатилган хизматлар), реализация қилинган ҳажмлар тўғрисида маълумотлар;

➢ ўтган икки календарь йилга доир молиявий ва статистика ҳисоботи;

➢ акциялар, улушлар эгалари тўғрисида ахборот ва б.

Давлат хизматлари марказига ўзи келиб мурожаат этганда 10 БҲМ (2 230 000 сўм) тўлаш зарур. ЯИДХП орқали электрон шаклда мурожаатнинг кўриб чиқилиши ЯИДХП орқали кузатиб бориш мумкин бўлади.

Сўнгра сўровнома Монополияга қарши курашиш қўмитаси ёки унинг ҳудудий бошқармаларига юборилади. Ҳар бир босқичда мурожаатнинг кўриб чиқилишини ЯИДХП орқали кузатиб бориш мумкин бўлади.

Зарур ахборот тизимлари ишлаб чиқилади, жорий этилади ва интеграция қилинади. Монополияга қарши курашиш қўмитаси ва Давлат хизматлари агентлиги тегишли техник топшириқ тайёрлаб, Ахборот коммуникациялари вазирлигига 20 кун ичида тақдим этадилар.

Хужжат Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасида (lex.uz) эълон қилинган ва 29.05.2020 йилдан кучга кирган.

➢ Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Агросаноат мажмуи устидан назорат қилиш инспекциясининг ҳудудий бошқармалари ва туманлар бўлимларига сув истеъмоли бўйича мониторинг олиб бориш ваколати берилиши;

➢ кўчма дизель ва бошқа турдаги насос агрегатларини хатловдан ўтказиш, таъмирлаш ва коллектор-дренаж тармоқларига ўрнатиш.

Молия вазирлигига ирригация тизимлари бошқармалари ҳузуридаги насос станцияларининг 2020 йил учун тасдиқланган сметасида III ва IV чораклар учун режалаштирилган маблағларнинг 31 млрд сўмини II чоракга кўчириш ва кўчма насос агрегатларини сотиб олишга йўналтиришни таъминлаш топширилди.

Пахта хом ашёсини етиштириш харажатларини молиялаштириш учун Қишлоқ хўжалигини қўллаб-қувватлаш жағфармаси томонидан тижорат банкларига жойлаштирилган кредит ресурслари ҳисобидан сув истеъмолиларига уюшмалари ходимларининг иш ҳақлари ўз вақтида тўлаб берилишини таъминлаш лозим.

Хужжат Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасида (lex.uz) эълон қилинган ва 2.06.2020 йилдан кучга кирди.

Сувдан фойдаланувчилар учун суғориш мавсумида лимитлар белгиланади

Вазирлар Маҳкамасининг 1.06.2020 йилдаги 344-сон қарори билан 2020 йил ёзги мавсумида экин майдонларини сув билан ишончли таъминлаш ва сув танқислигининг олдини олишга қаратилган кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирлар белгиланди.

Республика сув ҳавзаларида суғориш мавсумида қўйлаётган сув танқислигини ҳисобга олган ҳолда, 2020 йил ёзги суғориш мавсумида қўйлаётган сув танқислигининг олдини олиш, суғориладиган ерларни сув билан ишончли таъминлаш ҳамда мавжуд сув ресурсларидан самарали фойдаланиш бўйича ишчи гуруҳи ташкил этилади.

Комиссияга сув ресурсларидан фойдаланишни тўлиқ назоратга олиш, йирик сув ombорларидан сув чиқаришни қатъий равишда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раиси ва вилоятлар ҳокимларининг талабномалари бўйича амалга оширишни йўлга қўйиш топширилди. Бунинг учун ҳар бир вилоятда ва туманда ҳудудий ишчи гуруҳлар ва штаблар ташкил этилади.

Қарор билан қуйидагилар тасдиқланди:

➢ 2020 йил ёзги суғориш мавсумида қўйлаётган сув танқислигининг салбий таъсирини юмшатиш, суғориладиган ерларни сув билан ишончли таъминлаш бўйича чора-тадбирлар режаси;

➢ суғориш учун талаб этиладиган сув миқдори, унинг етишмайдиган қисмини қоплаш манбалари;

➢ 2020 йил июнь ойида сув хўжалиги ташкилотларининг эксплуатация маблағлари ҳисобидан амалга ошириладиган ирригация тизимлари ва улардаги гидротехника иншоотларини, шунингдек насос агрегатлари ва вертикал қудуқларини таъмирлаш-тиклаш ишлари режалари;

➢ 2020 йил мавсумида сувни тежайдиган суғориш технологияларини жорий қилишнинг прогноз кўрсаткичлари.

Сув хўжалиги вазирлигига Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳокимликлари билан биргаликда қуйидагиларни амалга ошириш топширилди:

➢ 10 кун муддатда ҳар бир канал ва суғориш тармоғи бўйича сув олиш лимитларини, сувдан фойдаланувчилар реестрини тасдиқлаш;

Алкоголсиз ичимликларга янги талаблар белгиланди

Вазирлар Маҳкамасининг 1.06.2020 йилдаги 345-сон қарори билан Алкоголсиз ичимликларнинг хавфсизлиги тўғрисидаги умумий техник регламент ва уни жорий этиш схемаси тасдиқланди.

Техник регламент расмий эълон қилинган кундан бошлаб 18 ой ўтгач – 2.12.2021 йилдан амалга киритилади. У амалга киритилгунга қадар алкогольсиз ичимликларни стандартлаштириш бўйича норматив ҳужжатларни мажбурий тартибда эмас, ихтиёрий қўлланилади.

Техник регламент алкогольсиз ичимликларга, хом ашё ва таркибий қисмларга, алкогольсиз маҳсулотларни ишлаб чиқариш, сақлаш, ташиш, сотиш ва утилизация қилиш жараёнларига татбиқ этилади. У болалар озуқаси учун мўлжалланган, мамлакат ташқарисига экспорт қилиш учун ишлаб чиқарилган маҳсулотларга

нисбатан татбиқ этилмайди. Алкоголсиз маҳсулотлар рўйхати Техник регламентга иловада келтирилган ва 20 турдан иборат.

Алкоголсиз ичимликнинг истеъмол қадоғида қўшимча тарзда ушбу маҳсулотга тегишли маълумот тариқасида қуйидаги ёзувлар жойлаштирилади: сифат сертификатлари мавжудлиги, таркибда таъм берувчилар, аспартам (фенилаланин), энергетик қувват берувчилар ва бошқалар мавжудлиги. **Харидорни чалғитишга олиб келадиган ишончсиз маълумотлар кўрсатилиши тақиқланади.**

Пола Абдузимова.

УШБУ СОНДА

• ДОЛЗАРБ МАВЗУ

– Яшаш минимумини белгилашни энди орқага суриб бўлмайд

1-бет

• ҚОНУНЧИЛИКДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

– Янги ҳужжатларни тақдим этамиз

1-2-бетлар

• РАСМИЙ ҲУЖЖАТЛАР

Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори

– «Кўп квартирли уйларни улуш кириши асосида қуриш жараёнини тартибга солиш чора-тадбирлари ҳақида».

Идоравий меъёрий-ҳуқуқий ҳужжат

– ЎЗР ДСҚнинг «Камерал солиқ текширувини ўтказиш тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори

3-6-бетлар

• ПАСПОРТ МАСАЛАЛАРИ

– Яшаш жойи бўйича рўйхатга олиш: янги тартиб

– Пойтахтда ва Тошкент вилоятида қандай рўйхатга олинади

– Ҳарбий ҳисобга туриш ҳуқуқи

– Ўзбекистон фуқароси бўлиш мумкин

– Фахрий фуқаро

– Сохта прописка

7-8-бетлар

РАСМИЙ ҲУЖЖАТЛАР

● ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ҚАРОРИ

– «Кўп квартирали уйларни улуш киритиш асосида қуриш жараёнини тартибга солиш чора-тадбирлари ҳақида».

● ИДОРАВИЙ МЕЪЁРИЙ-ҲУҚУҚИЙ ҲУЖЖАТ

– ЎзР ДСҚнинг «Камерал солиқ текширувини ўтказиш тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ҚАРОРИ

КЎП КВАРТИРАЛИ УЙЛАРНИ УЛУШ КИРИТИШ АСОСИДА ҚУРИШ ЖАРАЁНИНИ ТАРТИБГА СОЛИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ҲАҚИДА*

Республиканинг уй-жой қурилиши соҳасига замонавий бозор механизмларини жорий этиш ва инвестицияларни фаол жалб қилиш учун кулай шароит яратиш, шунингдек, кўп квартирали уйларни улуш киритиш асосида қуриш соҳасидаги муносабатларни ҳуқуқий тартибга солишни таъминлаш ҳамда қурилишда улуш киритиш асосида иштирок этувчи шахсларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатлари кафолатларини кучайтириш мақсадида:

1. Белгилансинки:

а) кўп квартирали уйларни улуш киритиш асосида қуриш учун жисмоний ва юридик шахслар (кейинги ўринларда – улушдорлар)нинг маблағларини жалб қилиш фақат юридик шахс мақомига эга бўлган ҳамда Улуш киритиш асосида қуриш учун маблағларни жалб этувчи қурувчиларнинг электрон рўйхати (кейинги ўринларда – Электрон рўйхат)га киритилган қурувчилар томонидан амалга оширилиши мумкин;

б) Электрон рўйхат улуш киритиш асосида қуриш учун маблағларни жалб этувчи қурувчилар ҳисобини олиб бориш ҳамда улушдорлар ҳуқуқ ва қонуний манфаатлари бузилишининг олдини олиш мақсадида юритилади;

в) Электрон рўйхатга киритиш учун қурувчилар қуйдаги талабларга жавоб беришлари лозим:

кўп квартирали уйларни қуриш учун белгиланган тартибда ажратилган ер участкаси ва қурилиш ишларини амалга оширишга бирламчи рухсат берувчи ҳужжатлар мавжудлиги;

қурилиш мажмуасига қирадиган кўп квартирали уйлар ва бошқа қурилиш объектлари қийматининг 20 фоизидан кам бўлмаган миқдорда ўз молиявий ресурслари ёки мазкур маблағларга ёхуд унинг етишмаётган қисмига кредит ажратиш ҳақида банк кафолат хати мавжудлиги;

қурилиш мажмуаси учун лойиҳа-смета ҳужжатлари ва ижобий экспертиза хулосаси мавжудлиги («fast-track») усулида амалга ошириладиган лойиҳалар бундан мустасно);

техник ва муаллифлик назорати ҳамда давлат назоратини амалга ошириш бўйича тегишли шартномалар тузилганлиги; улушдорлар томонидан киритилган маблағларни жалб қилиш учун тижорат банкида алоҳида ҳисобварақ очилганлиги.

2. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ: улуш киритиш асосида қурилиш учун маблағларни жалб қилиш қурувчи ва улушдор ўртасида тузилган ва белгилан-

ган тартибда ҳисобга қўйилган шартномага мувофиқ амалга оширилади;

улуш киритиш асосида қурилиш ҳақидаги маълумотларни юритиш, шу жумладан қурувчиларни Электрон рўйхатга киритиш ва шартномаларни ҳисобга қўйиш электрон шаклда замонавий ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда яратиладиган электрон платформа орқали Ўзбекистон Республикаси Қурилиш вазирлиги ва унинг худудий тузилмалари томонидан амалга оширилади;

улушдорларнинг маблағлари қурувчининг ҳар бир қурилиш мажмуаси бўйича алоҳида банк ҳисобварағида жамланади ҳамда фақат қурувчи ва улушдорлар ўртасида тузилган шартномалар бўйича мажбуриятларни бажариш мақсадлари учун йўналтирилади;

қурувчилар қурилиш-монтаж ишларини ўз кучи билан ёки қурилиш-пудрат ташкилотларини (бош пудратчини) жалб қилган ҳолда амалга ошириши мумкин. Бунда бош пудратчи қурувчи билан тузилган бош пудрат шартномасига асосан қурилиш-монтаж ишларини олиб бориш учун ишлар (хизматлар) қийматининг камида 30 фоизини ўз кучи билан бажариш шартин билан субпудрат ташкилотларини жалб қилиши мумкин;

қурувчилар улушдорларнинг маблағлари сарфланиши ҳамда қурилиш объектидаги ишлар ҳақида доимий равишда ўзларининг расмий веб-сайтлари ёки ижтимоий тармоқлардаги саҳифаларида ахборот бериб борадилар, шунингдек, қурилиш объектини онлайн режимида кузатиш имкониятини таъминлайдилар.

3. Кўп квартирали уйларни улуш киритиш асосида қуриш тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Белгилансинки, мазкур Низом талаблари у амалга киритилгунига қадар 2020 йилда қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда қурилиш-монтаж ишларини бошлаш тўғрисида хабарнома юборилган қурилиш мажмуаларига нисбатан ҳам татбиқ этилади.

4. Ўзбекистон Республикаси Қурилиш вазирлигининг унинг марказий аппаратида мазкур вазирликнинг бюджетдан ташқари маблағлари ҳисобидан молиялаштириладиган 2 та штат бирлигидан иборат Улуш киритиш асосида қурилиш бозорини ривожлантириш бўлимини ташкил этиш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин.

*Ушбу ҳужжат Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасида (lex.uz) эълон қилинган ва 28.05.2020 йилдан кучга кирди.

5. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бир ой муддатда ушбу қарор талабларидан келиб чиқиб, тижорат банклари томонидан қурувчининг алоҳида ҳисобварағидаги улушдорлар маблағларининг мақсадли ишлатилишини таъминлаш тартибини белгиласин.

6. Ўзбекистон Республикаси Давлат активларини бошқариш агентлиги тўловга қобилиятсизлик масалаларини тартибга солувчи қонун лойиҳасини ишлаб чиқишда илгор хорижий тажрибани инобатга олган ҳолда улуш киритиш асосида қурилишни амалга оширувчи қурувчиларни тўловга қобилиятсиз деб топишнинг алоҳида тартиби назарда тутилишини таъминласин.

7. Ўзбекистон Республикаси Қурилиш вазирлиги: бир ой муддатда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги билан биргаликда улуш киритиш асосида қурилиш ҳақидаги маълумотларни юритиш, шу жумладан қурувчиларни Электрон рўйхатга киритиш ва шартномаларни ҳисобга қўйишда қўлланиладиган электрон платформанинг Давлат хизматлари агентлиги ахборот тизимига интеграция қилинишини таъминлаш бўйича чора-тадбирлар тасдиқлашини;

икки ой муддатда Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги, Тошкент шаҳар ҳокимлиги ҳамда бошқа манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда кўп квартиралли уйларни улуш киритиш асосида қуришда хорижий фуқаролар ва фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг улушдор сифатида иштирок этиши тартибини соддалаштириш бўйича тақлифлар киритилишини;

икки ой муддатда қонун ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига тақлифлар киритилишини таъминласин.

8. Ушбу қарор ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А.Н.Арипов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президентини Ш.МИРЗИЁЕВ.

*Тошкент ш.,
2020 йил 27 май
ПҚ-4732-сон.*

ЎзР Президентининг 2020 йил 27 майдаги ПҚ-4732-сон қарорига ИЛОВА

Кўп квартиралли уйларни улуш киритиш асосида қуриш тўғрисида НИЗОМ

1-БОБ. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1. Ушбу Низом кўп квартиралли уйларни улуш киритиш асосида қуриш ҳамда жисмоний ва юридик шахсларнинг шу мақсадда жамланган маблағларидан фойдаланиш тартибини белгилайди.

2. Мазкур Низом шартнома иштирокчиларида даромад олиш мақсади қўзаланган инвестиция фаолияти билан боғлиқ бўлган тадбиркорлик субъектлари ўртасидаги муносабатларга нисбатан татбиқ этилмайди.

3. Ушбу Низом мақсадлари учун қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

ваколатли давлат органи – Ўзбекистон Республикаси Қурилиш вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Қурилиш вазирлиги, вилоятлар қурилиш бош бошқармалари;

улушдор – қурилиш мажмуасида бир ёки бир нечта қурилиш объектини мулк ҳуқуқи билан олиш мақсадида улуш киритиш асосида қурилишда иштирок этиш тўғрисида шартнома тузган жисмоний ёки юридик шахс;

улуш киритиш асосида қурилиш – кўп квартиралли уйларни қурувчилар ва улушдорларнинг маблағлари ҳисобидан қуриш, реконструкция қилиш ва қайта ихтисослаштириш;

улуш киритиш асосида қурилишда иштирок этиш тўғрисидаги шартнома (кейинги ўринларда – шартнома) – кўп квартиралли уйларни улуш киритиш асосида қуриш бўйича қурувчи ва улушдор ўртасидаги муносабатларни тартибга солувчи ҳамда мазкур Низом талабларига мувофиқ ҳисобга қўйилган ёзма шаклдаги битим;

улуш киритиш асосида қурилиш иштирокчилари – қурувчи, улушдор, қурилиш-пудрат ташкилоти (бош пудратчи) ва тижорат банки;

электрон платформа – улуш киритиш асосида қурилиш ҳақидаги маълумотларни юритиш учун замонавий ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқилган ва ваколатли давлат органи томонидан юритиладиган электрон маълумотлар базаси;

қурувчи (девелопер) – Улуш киритиш асосида қуриш учун маблағларни жалб этувчи қурувчиларнинг электрон рўйха-

тига (кейинги ўринларда – Электрон рўйхат) киритилган, кўп квартиралли уйларни қуришга мўлжалланган ер участкасига ва қурилиш ишларини амалга оширишга бирламчи рухсат берувчи ҳужжатларга эга бўлган юридик шахс;

қурилиш мажмуаси – қурувчи томонидан бир лойиҳа доирасида қурилишга ажратилган ер участкасида, бир манзилда қурилаётган бир ёки бир нечта қурилиш объектлари йиғиндиси;

қурилиш мажмуасининг қиймати – қурувчининг қурилишдаги харажатлари, жумладан кўп квартиралли уйларни қуриш учун ер участкасини олиш (аукцион савдолари ёки хусусий мулкдорларга компенсация тўловини амалга оширган ҳолда ва қонун ҳужжатларида белгиланган бошқа асосларда), рухсат берувчи ҳужжатларни расмийлаштириш ҳамда қуриш ва фойдаланишга топшириш бошқичларини якунлаш учун лойиҳа-смета ҳужжатларида кўзда тутилган харажатлар йиғиндиси;

қурилиш объекти – шартномага асосан улушдорга топшириладиган квартира, енгил автотранспорт воситаси тўхташ жойи ва қурилиш мажмуасидаги бошқа объектлар;

қурилиш объектининг қиймати – шартномада кўрсатилган қурилиш объектнинг нархи;

қурилиш-пудрат ташкилоти (бош пудратчи) – қурувчи билан бош пудрат шартномасини тузган ва шаҳарсозлик фаолияти соҳасида камида уч йиллик тажрибага эга бўлган юридик шахс.

Қурувчи қурилиш-монтаж ишларини ўз кучи билан амалга ошириши мумкин. Бунда, қурувчи мазкур Низом билан қурилиш-пудрат ташкилоти ва қурувчи учун белгиланган талабларга жавоб бериши лозим (қурувчи мазкур талабларга жавоб берадиган қурилиш-пудрат ташкилоти томонидан таъсис этилган ҳолларда унга ушбу Низом билан қурилиш-пудрат ташкилоти учун белгиланган талаблар қўйилмайди).

4. Қурувчи мазкур Низом талабларига мувофиқ улушдорлар билан тузилган шартномалар ҳисобга қўйилганидан сўнг қурилиш объектини қуриш учун улушдорларнинг маблағларини жалб қилишга ҳақли.

5. Курилиш-пудрат ташкилоти (бош пудратчи) курувчи билан тузилган бош пудрат шартномасига асосан курилиш-монтаж ишларини олиб бориш учун ишлар (хизматлар) қийматининг камида 30 фоизини ўз кучи билан бажариш шартли билан субпудрат ташкилотларини жалб қилишга ҳақли.

6. Электрон рўйхатни юритиш, шу жумладан курувчиларни Электрон рўйхатга киритиш ҳамда шартномаларни ҳисобга қўйиш ишлари ваколатли давлат органи томонидан электрон платформа орқали амалга оширилади.

7. Курувчи томондан ҳисомий ва юридик шахсларни курилиш мажмуаси, шартнома шартлари, улушлар киритиш тартиби ва бошқа маълумотлар билан таништириш мақсадида сотув офиси ташкил этилади.

Сотув офисидида курилиш мажмуасининг эскиз чизмалари ва кичиклаштирилган макети, шартнома тузиш учун таклиф этилаётган курилиш объеклари чизмалари, ўрнатилаётган техник ускуналар ва ташқи ҳудуднинг ҳолати билан танишиш имконияти яратилади.

8. Курувчи ва улушдорнинг ўзаро келишувига кўра курувчининг шартнома мажбуриятларини бажарамаганлик учун жавобгарлиги Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига мувофиқ сугурта қилиниши мумкин.

2-БОБ. ҚУРУВЧИЛАРНИ ЭЛЕКТРОН РЎЙХАТГА КИРИТИШ ТАРТИБИ

9. Курувчи ҳар бир курилиш мажмуаси бўйича Электрон рўйхатга алоҳида киритилган бўлиши шарт.

10. Курувчи Электрон рўйхатга кириш учун ваколатли давлат органига электрон платформа орқали куйидаги ҳужжатларни электрон шаклда тақдим этади:

юридик шахснинг давлат рўйхатидан ўтказилганлиги ҳақидаги гувоҳнома нусхаси;

курувчи ва курилиш-пудрат ташкилоти (бош пудратчи) билан тузилган бош пудрат шартномаси нусхаси (агар бош пудратчи жалб қилинадиган бўлса);

ер участкаси ажратиш ҳақидаги ва курилиш-монтаж ишларини амалга оширишга бирламчи рухсат берувчи ҳужжатлар (лойиҳалаштириш топшириги ва архитектура-режалаштириш топшириги) нусхалари;

лойиҳа-смета ҳужжатлари ва ижобий экспертиза хулосаси нусхаси («fast-track» усулида амалга оширилаётган лойиҳалар бундан мустасно);

курилиш мажмуаси курилиши бўйича техник ва муаллифлик назоратини ҳамда курилиш-монтаж ишлари жараёнида давлат назоратини амалга ошириш бўйича тегишли ҳудудий назорат ташкилоти билан тузилган шартномалар нусхалари;

курувчининг солиқ ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича мuddати ўтган қарздорлиги мавжуд эмаслиги ҳақидаги маълумотнома;

курувчида курилиш мажмуаси қийматининг 20 фоизидан кам бўлмаган миқдордаги ўз молиявий ресурслари мавжудлигини тасдиқловчи ҳужжат ёки мазкур маблағларга ёҳуд унинг етишмаётган қисмига кредит ажратиш ҳақида банк кафолат хати. Бунда, курилиш мажмуасига сарфланган харажатлар суммаси ҳисобга олинади;

улушдорларнинг маблағларини жамлашга мўлжалланган тижорат банкида очилган алоҳида ҳисобварақ ҳақидаги маълумотнома;

курувчини Электрон рўйхатга киритиш учун йиғим тўланганлигини тасдиқловчи ҳужжат.

Бунда, электрон платформа Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Давлат хизматлари агентлигининг ахборот тизимиغا интеграция қилинганидан сўнг мазкур бандда кўрсатилган тегишли ҳужжатлар курувчилардан талаб этилмайди.

11. Ваколатли давлат органи курувчи томонидан тақдим этилган маълумот ва ҳужжатларнинг ишончлилигини идораларо ахборот ҳамкорлиги тартибидида ўрганиш ҳуқуқига эга.

12. Ваколатли давлат органи уч иш кунини мобайнида курувчи томонидан тақдим этилган ҳужжатларни кўриб чиқиб, уни Электрон рўйхатга киритади.

13. Ваколатли давлат органи ушбу Низомнинг **10-бандида кўрсатилган маълумот ва ҳужжатлар тўлиқ тақдим этилмаган ёки улар ҳақиқатга тўғри келмаган ҳоллардагина курувчини Электрон рўйхатга киритишни рад этади.**

Курувчини Электрон рўйхатга киритиш рад этилган ҳолларда, унга рад этиш сабаблари кўрсатилган жавоб хатларида, унга рад этиш сабаблари бартараф этилганидан сўнг курувчи такроран мурожаат қилишга ҳақли. Бунда қўшимча йиғим ундирилмайди.

14. Курувчини Электрон рўйхатга киритиш учун Ўзбекистон Республикаси Курилиш вазирлиги фаолиятини қўллаб-қувватлаш жамғармасига базавий ҳисоблаш миқдорининг икки баравари миқдоридида йиғим ундирилади.

15. Электрон рўйхат электрон платформада юритилади.

Электрон рўйхатда барча учун очик бўлган курувчининг номи, СТИР, манзили, таъсисчилари ва бошқа маълумотлар кўрсатилади.

16. Электрон рўйхатга киритилмаган курувчилар улуш киритиш асосида курилишга улушдорларнинг маблағларини жалб қилиш ҳуқуқига эга эмас.

3-БОБ. ШАРТНОМАЛАРНИ ҲИСОБГА ҚЎЙИШ, УЛАРГА ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ҲАМДА УЛАРНИ БЕКОР ҚИЛИШ ТАРТИБИ

17. Курувчи Электрон рўйхатга киритилгандан сўнг улушдорлар билан шартномаларни тузиш ҳуқуқига эга бўлади.

18. Шартномада куйидагилар акс эттирилган бўлиши лозим:

курилиш мажмуаси ва курилиш объекти ҳақидаги маълумотлар (манзили, жойлашган жойи, квартира рақами ва бошқалар);

курилиш объекти майдони ва қиймати;

курилиш объектини улушдорга топшириш мuddати ва ҳолати;

улушдор томонидан киритиладиган сумма миқдори;

ўзаро ҳисоб-китоблар тартиби;

курилиш-монтаж ишларининг графиги;

томонларнинг ҳуқуқлари, мажбуриятлари ва жавобгарлиги;

шартнома бўйича талаблар ҳуқуқларини ўтказиш тартиби;

курилиш объекти эксплуатациясининг кафолат мuddати;

низоларни ҳал қилиш тартиби ва тарафлар ўртасида келишилган қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа шартлар.

19. Шартномани ҳисобга қўйиш учун курувчи ваколатли давлат органига куйидаги ҳужжатларни тақдим қилади:

имзоланган шартнома;

улушдор паспорти нусхаси, улушдор юридик шахс бўлса, давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси;

белгиланган йиғим тўланганлигини тасдиқловчи ҳужжат.

20. Шартномани ҳисобга қўйиш учун ҳужжатлар ваколатли давлат органига электрон платформа орқали юборилади.

21. Ваколатли давлат органи шартномани уч иш кунини мобайнида кўриб чиқиб, ҳисобга қўяди.

Шартнома ҳисобга қўйилганлиги ҳақида хабар курувчининг ваколатли ходими ва улушдорнинг телефон рақамига SMS-хабар орқали юборилади. Шартноманинг ҳар бир саҳифасига яқка тартибдаги рақам ва QR-код берилиб, шартнома курувчи ва улушдорга берилади.

22. Тақдим этилган шартнома ушбу Низомнинг 18-бандида кўрсатилган талабларга жавоб бермаган ва (ёки) ушбу Низомнинг 19-бандида кўрсатилган ҳужжатлар илова қилинмаган бўлса, ваколатли давлат органи шартномани ҳисобга қўйишни рад этади. Шартномани ҳисобга қўйишни рад этиш сабаблари бартараф этилганидан сўнг қурувчи такроран муурожаат қилишга ҳақли. Бунда қўшимча йигим ундирилмайди.

23. Шартномани ҳисобга қўйиш учун қурувчидан Ўзбекистон Республикаси Қурилиш вазирлиги фаолиятини қўллаб-қувватлаш жамғармасига базавий ҳисоблаш миқдорининг 50 фоизи миқдоридан йигим ундирилади.

24. Шартномага киритилган ўзгартириш ва қўшимчалар белгиланган тартибда ҳисобга қўйилиши керак. Бунда қўшимча йигим ундирилмайди.

25. Шартнома бекор қилинган тақдирда, қурувчи уч иш куни ичида ваколатли давлат органини электрон платформа орқали хабардор қилиши шарт.

26. Белгиланган тартибда ҳисобга қўйилган шартнома шартлари бўйича улушдор томонидан мажбуриятлар ўз вақтида бажарилмаганлиги сабабли шартнома бир томонлама бекор қилинганда, шартномадаги қурилиш объекти бўйича тузилган янги шартномани ҳисобга қўйиш учун йигим ундирилмайди.

27. Қурилиш мажмуаси белгиланган тартибда муаммоли объект деб топилганда ушбу қурилиш мажмуаси бўйича янги шартномалар ҳамда аввал тузилган шартномаларга киритилган ўзгартириш ва қўшимчаларни ҳисобга қўйиш тўхтатилади.

28. Шартномага улушдорни алмаштириш билан боғлиқ ўзгартиришлар киритиш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

Улушдорнинг ўз улушини талаб қилиш ҳуқуқини бошқа шахс фойдасига воз кечишини кўзда тутувчи келишувни имзолаш вақтида улушдор турмуш ўртоғининг нотариал тарзда расмийлаштирилган розилиги тақдим этилиши шарт.

Ушбу Низомда белгиланган тартибда ҳисобга қўйилмаган шартномалар, уларга киритилган ўзгартириш ва қўшимчалар ҳақиқий эмас деб ҳисобланади.

4-БОБ. ВАКОЛАТЛИ ДАВЛАТ ОРГАНИ ТОМОНИДАН ҚУРИЛИШ ОБЪЕКТЛАРИ ТЎҒРИСИДА МАЪЛУМОТЛАРНИ ЮРИТИШ

29. Ваколатли давлат органи электрон платформада қурилиш объектилари тўғрисида барча учун очиқ бўлган қуйидаги маълумотларни юритади:

қурилиш объекти жойлашган қурилиш мажмуаси тўғрисидаги маълумот (кўп квартиралли уйлар ва квартиралар сони, муҳандислик, йўл-транспорт ва ижтимоий инфратузилма объектилари, шунингдек, лойиҳага оид ёрдамчи объектилар тўғрисидаги маълумотлар);

ҳар бир қурилиш объекти бўйича тузилган шартнома ҳақидаги маълумот (тартиб рақами, тузилган санаси, киритилган ўзгартириш ва қўшимчалар, унинг бекор қилинганлиги);

қурувчи ва қурилиш-пудрат ташкилоти (бош пудратчи) ҳақидаги маълумотлар; муаммоли қурилиш объектилари ва инсофсиз қурувчилар ҳақидаги маълумотлар.

30. Ваколатли давлат органи маълумотларнинг доимий равишда янгиланиши ва барча учун очиқ бўлишини таъминлайди.

5-БОБ. УЛУШДОРЛАРНИНГ МАБЛАҒЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ ТАРТИБИ

31. Қурувчи улушдорларнинг маблағларини жамлаш учун хизмат кўрсатувчи банкида ҳар бир қурилиш мажмуаси бўйича алоҳида ҳисобварақ очади.

32. Қурувчининг алоҳида ҳисобварағидаги маблағлардан фақат қурувчи ва улушдорлар ўртасида тузилган шартномалар бўйича мажбуриятларни бажариш мақсадлари учун фойдаланилиши мумкин.

33. Норезидент жисмоний шахсларнинг хориждаги ҳисобварақларидан келиб тушган чет эл валютаси ички валюта бозорида сотилган ҳолда қурувчининг миллий валютадаги алоҳида ҳисобварағига ўтказилиши ёки тузилган импорт шартномалари бўйича тўловларни амалга ошириш мақсадида фойдаланилиши мумкин.

34. Улушдорларнинг маблағларидан мақсадли фойдаланиш учун қурувчи раҳбари ва бош ҳисобчиси шахсан жавобгар ҳисобланади.

35. Қурувчининг алоҳида ҳисобварағидаги маблағларни қуйидаги мақсадларга йўналтириш тақиқланади:

қурилиш мажмуасида бошланғич қурилиш ишларини амалга оширишга жалб қилинган маблағлардан ташқари бошқа қарзларни қоплаш; қарз (молиявий ёрдам) ажратиш; ҳўжалик юритувчи субъектлар устав фондини шакллантириш, акциялар, улушлар ва облигациялар сотиб олиш; қурилиш мажмуасига тегишли бўлмаган товар (иш ва хизмат)ларни сотиб олиш;

қурилиш мажмуаси фойдаланишига тўлиқ топширилгунга қадар таъсисчиларга (акциядорларга) дивиденд тўлаш.

36. Қурилиш объекти фойдаланишига тўлиқ топширилгандан сўнг, улушдорларнинг маблағлари қурувчининг асосий ҳисобварағига ўтказилади ва қурувчи томонидан мустақил тасарруф этилади.

6-БОБ. ҚУРИЛИШ ОБЪЕКТЛАРИНИ ҚУРИШ УСТИДАН НАЗОРАТ

37. Қурилиш объектиларини қуриш устидан назорат қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

38. Улушдор:

қурилиш объектидаги қурилиш ишлари ҳолати билан танишишга;

шартнома шартлари бажарилиши бўйича қурувчидан ёзма шаклда маълумот талаб қилишга;

қурилиш объектиларини қуриш устидан техник, шунингдек, маблағларнинг мақсадли ишлатилиши устидан назоратни қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда юридик шахсларни ёки мутахассисларни жалб қилиш орқали амалга оширишга ҳақли.

39. Қурилиш соҳасида назоратни амалга ошириш бўйича ваколатли давлат органи қурилиш объектиларида шартнома билан тасдиқланган қурилиш-монтаж ишларининг графигига риоя қилиниши устидан мониторинг олиб боради.

40. Қурувчилар улушдорларнинг маблағлари сарфланиши ҳамда қурилиш объектидаги ишлар ҳақида доимий равишда ўзларнинг расмий веб-сайтлари ва ижтимоий тармоқлардаги саҳифаларида ахборот бериб борадилар, шунингдек, қурилиш объектиларини онлайн режимда кузатиш имкониятини таъминлайди.

41. Қуйидаги ҳолатларда қурилиш мажмуаси ваколатли давлат органи томонидан муаммоли объектилар тоифасига киритилади:

қурилиш ва шаҳарсозлик норма ва қоидаларининг қўпол равишда бузилиши;

қурилиш объектиларини фойдаланишга топшириш мuddати асоссиз равишда олти ойдан ортқ мuddатга кечиқиши;

қурувчи томонидан улушдорларга қурилиш объектиларини топшириш мажбурияти бузилиши ёки уни банкрот деб топилиши.

42. Муаммоли объект бўйича материаллар ваколатли давлат органи томонидан белгиланган тартибда тегишли ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга юборилади.

7-БОБ. ҚУРИЛИШ ОБЪЕКТИНИ ФЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИШ ТАРТИБИ

43. Қурилиш объекти шартномада белгиланган қурилиш-монтаж ва ободонлаштириш ишлари якунлангандан сўнг қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда фойдаланишга топширилади.

44. Қурилиш объекти улушдорга топшириш-қабул қилиш далолатномаси асосида топширилади.

45. Қурилиш объектига нисбатан улушдорнинг мулк ҳуқуқи шартнома, қурувчи ва улушдор ўртасида имзоланган топшириш-қабул қилиш далолатномаси ҳамда қурилиш объектини фойдаланишга қабул қилиш далолатномаси асосида давлат рўйхатидан ўтказилади.

46. Улушдорнинг мулк ҳуқуқини давлат рўйхатидан ўтказиш Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитасининг ҳудудий органлари томонидан амалга оширилади.

8-БОБ. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

47. Шартномалардан келиб чиқадиган низолар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳал этилади.

48. Мазкур Низом талабларининг бузилишида айбдор бўлган шахслар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб берадилар.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ СОЛИҚ ҚЎМИТАСИНING ҚАРОРИ

КАМЕРАЛ СОЛИҚ ТЕКШИРУВИНИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА*

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 29 майда рўйхатдан ўтказилди,
рўйхат рақами 3236

Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси қарор қилади:

1. Камерал солиқ текширувини ўтказиш тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан бошлаб кучга киради.

Раис Б.МУСАЕВ.

Тошкент ш., 2020 йил 30 апрель,
2020-14-сон.

*Ушбу ҳужжат Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасида (lex.uz) эълон қилинган ва 29.05.2020 йилдан кучга кирди.

ЎзР ДСҚнинг 2020 йил 30 апрелдаги 2020-14-сон қарорига
ИЛОВА

КАМЕРАЛ СОЛИҚ ТЕКШИРУВИНИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА НИЗОМ

Мазкур Низом Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига мувофиқ камерал солиқ текширувини ўтказиш тартибини белгилайди.

1-БОБ. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1. Камерал солиқ текшируви солиқ тўловчилар (солиқ агентлари) (бундан буён матнда солиқ тўловчи деб юритилди) томонидан солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этилиши устидан назорат қилиш мақсадида ўтказилади.

Мазкур Низом талаблари қўшилган қиймат солиғи суммаларини қоплаш ва чет давлат фуқаролари томонидан Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан олинган товарларни республика ҳудудидан ташқарига олиб чиқилаётганда қўшилган қиймат солиғи суммасини қайтариш билан боғлиқ камерал солиқ текширувларига нисбатан татбиқ этилмайди.

2. Ушбу Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

камерал солиқ текшируви – солиқ тўловчи томонидан тақдим этилган солиқ ҳисоботларини ва (ёки) солиқ тўловчининг фаолияти тўғрисида солиқ органида мавжуд бошқа маълумотларни ўрганиш ва таҳлил қилиш йўли билан солиқ органи томонидан ўтказиладиган текширув;

талабнома – камерал солиқ текширувида аниқланган солиқ ҳисоботидаги тафовутлар ва (ёки) хатоларни солиқ ҳисоботида тузатишлар киритиш орқали бартараф этилиши ёки тушунтириб берилиши шарт эканлигини баён этувчи солиқ органи томонидан солиқ тўловчига юбориладиган ҳужжат;

аниқлаштирилган талабнома – талабномага жавобан солиқ тўловчи томонидан тақдим этилган тафовутлар асосномасининг таҳлили асосида солиқ ҳисоботларида акс эттирилган кўрсаткичлар ва (ёки) маълумотлар орасида юзага келган солиқ ҳисоботидаги тафовутларни ва (ёки) солиқ ҳисоботидаги хатоларни аниқлаштирилган солиқ ҳисоботини

тақдим этиш орқали тўлиқ бартараф этилиши тўғрисидаги солиқ органининг мурожаати;

солиқ ҳисоботидаги хато – солиқ тўловчи томонидан солиқ солиш объектларини ҳисобга олишда, солиқларни ҳисоблаб чиқариш ва тўлашда солиқ ҳисоботида нотўғри маълумотларни ёки кўрсаткичларни ақс эттирилиши;

солиқ ҳисоботидаги тафовут – солиқ тўғрисида қонун ҳужжатларига мувофиқ ақс эттирилиши лозим бўлган кўрсаткичлар ва (ёки) маълумотлар, шунингдек солиқ органларида мавжуд маълумотлар билан солиқ тўловчининг солиқ органига тақдим этган солиқ ҳисоботларида ақс эттирилган кўрсаткичлар ва (ёки) маълумотлар орасида юзага келган фарқ ёки номувофиқлиги;

тафовутларнинг асосномаси – талабномага жавобан солиқ тўловчи томонидан тақдим этиладиган тушунтиришлар беришни назарда тутувчи ва солиқ тўловчининг важларини исботловчи ҳужжатлар тўплами;

тектирувини ўтказувчи (амалга оширувчи) мансабдор шахс – солиқ органи буйруғига асосан камерал солиқ тектирувини ўтказиш вазифаси юклатилган солиқ органи ходими.

3. Камерал солиқ тектируви Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг (бундан буён матнда Солиқ кодекси деб юритилади) 88-моддасида белгиланган давъо муддати ўтмаган солиқ даврларига нисбатан ўтказилиши мумкин.

4. Камерал солиқ тектируви солиқ органи жойлашган жойда амалга оширилади, бундан солиқ тўловчининг ҳудуд ва биноларини кўздан кечириш билан боғлиқ ҳолатлар мустасно.

Камерал солиқ тектирувини ўтказиш давомида солиқ органлари Солиқ кодексининг 145-моддасига мувофиқ солиқ тўловчининг ҳудуд ва биноларини кўздан кечириши мумкин.

Ҳудуд ва биноларни кўздан кечириш тадбирлари солиқ тўловчи томонидан тақдим этилган солиқ ҳисоботларида кўрсатилган кўрсаткичлар ва (ёки) маълумотлар ҳамда солиқ тўловчининг фаолияти тўғрисида солиқ органида мавжуд бошқа маълумотларнинг ҳаққонийлигини тасдиқлаш учун ўтказилади.

Бунда, ҳудуд ва биноларни кўздан кечириш тадбирлари солиқ тўловчиларда белгиланган иш режимига асосан бир иш кунидан ошмаган вақт давомида ўтказилади ҳамда ушбу тадбир давомида ҳужжатлар ва буюмларни олиб қўйишга йўл қўйилмайди.

Ҳудуд ва биноларни кўздан кечириш тадбирлари Назорат қилувчи органлар томонидан тадбиркорлик субъектлари фаолиятида ўтказиладиган тектирувларни келишиш ва ўтказиш тартиби ҳақидаги вақтинчалик низоомда (рўйхат рақами 3067, 2018 йил 7 сентябрь) белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича вакил билан келишилган ҳолда «Тектирувларни рўйхатга олиш китоби» тўлдирилганидан сўнг амалга оширилади.

Ҳудуд ва биноларни кўздан кечириш тўғрисидаги далолатномага «Тектирувларни рўйхатга олиш китоби»нинг тўлдирилган шакли (қоғоз шакли тўлдирилганда – электрон шакли тўлдирилмаганлиги сабаби) ёки китоб тақдим этилмаганда – унинг тақдим этилмаганлиги тўғрисида тектирувчи томондан тегишли ёзув киритилади.

Ҳудуд ва биноларни кўздан кечириш (амалга оширувчи) мансабдор шахс «Тектирувларни рўйхатга олиш китоби»ни тўлдиритишдан бош торган тақдирда, солиқ тўловчи ўзининг ҳудуди ва биноларини кўздан кечириш тадбирларининг ўтказилишига йўл қўймасликка ҳақли.

5. Камерал солиқ тектируви қуйидаги ҳолларда ўтказилади:

солиққа оид ҳуқуқбузарлик содир этиш хавфи даражасидан келиб чиқиб, «Тахлика-тахлил» дастурий маҳсулоти натижасига кўра солиққа оид ҳуқуқбузарлик содир этиш хавфи юқори ёки ўртача бўлганда;

солиқ органига жисмоний ва юридик шахсларнинг солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари бузилиши ҳақидаги мурожаатлари келиб тушганда;

солиқ ҳисоботидаги хато ва (ёки) солиқ ҳисоботидаги тафовутлар аниқланганда.

Солиқ тўловчи томонидан илгари тақдим этилган солиқ ҳисоботига нисбатан тўланиши лозим бўлган солиқ суммаси қамайтирилган ёки қўрилган зарар суммаси қўлайитрилганлиги сабабли, аниқлаштирилган солиқ ҳисоботи тақдим этиш ҳолатлари бўйича ушбу солиқ тўловчида камерал солиқ тектируви ўтказилади. Бунда, камерал солиқ тектирувини ўтказиш, аниқлаштирилган солиқ ҳисоботи тақдим этилган кундан эътиборан уч кун ичида бошланади.

6. Агар солиқ (ҳисобот) даври учун солиқ мониторинги ўтказилаётган бўлса, бундай давр учун камерал солиқ тектируви ўтказилмайди. Мазкур ҳолда солиқ мониторинги муддатидан олдин тугатилганда қўлланилмайди.

7. Камерал солиқ тектируви тугагунга қадар солиқ тўловчи томонидан аввал ҳисобланган солиқ суммаси солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда ўзгартирилиб, аниқлаштирилган солиқ ҳисоботи тақдим этилган тақдирда, камерал солиқ тектируви тақдим этилган аниқлаштирилган солиқ ҳисоботини ҳисобга олган ҳолда ўтказилади.

2-БОБ. КАМЕРАЛ СОЛИҚ ТЕКТИРУВИНИ ЎТКАЗИШ

8. Камерал солиқ тектируви солиқ органи раҳбарининг (раҳбар ўринбосарининг) мазкур Низомнинг 1-иловасига** мувофиқ расмийлаштирилган буйруғи асосида ўтказилади.

9. Камерал солиқ тектирувини ўтказиш тўғрисидаги битта буйруқ асосида битта солиқ тўловчи тектирувдан ўтказилиши мумкин.

10. Камерал солиқ тектирувини тайинлаш тўғрисидаги буйруқда солиқ тўловчининг номи ва идентификация рақами, тектирувчи шахсларнинг фамилияси, исми, отасининг исми ва лавозими, тектирувни ўтказиш муддатлари, тектириляётган давр, тектириляётган солиқларнинг ва йиғимларнинг турлари кўрсатилади.

11. Камерал солиқ тектируви жараёнида солиқ органи солиқ тўловчидан (учинчи шахсдан) мазкур Низомнинг 2-иловасига** мувофиқ шаклда расмийлаштирилган сўровнома орқали:

бирламча ҳужжатларни, бухгалтерия ҳисоби регистрларини ҳамда солиқларни ҳисоблаб чиқариш учун асос бўлган бошқа ҳисоб ҳужжатларини;

тақдим этилган солиқ ҳисоботи ва ҳисоб ҳужжатларига доир тушунтиришларни; солиқларни ва (ёки) йиғимларни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш билан боғлиқ бошқа ахборотларни талаб қилиб олишга ҳақли.

12. Сўровнома солиқ тўловчининг шахсий кабинетига электрон шаклда юборилди ва жўнатилган санадан эътиборан уч кундан кейин олинган деб ҳисобланади.

Агар солиқ тўловчида солиқ тўловчининг шахсий кабинети мавжуд бўлмаса, сўровнома почта орқали буюртма хат билан юборилади ва у жўнатилганидан сўнг беш кундан кейин олинган деб ҳисобланади.

**Низомга 1–5-иловлар берилмайди. Ҳужжатининг тўлиқ матни билан «Норма» АҚТда ва nrm.uz сайтида танишиш мумкин.

Сўровнама текширилаётган шахсга (унинг вакилига) шахсан имзо қўйдирган ҳолда топширилиши мумкин.

13. Сўровнамада назарда тутилган ҳужжатлар ва тушунтиришлар солиқ органига сўровнама олинган кундан эътиборан беш кун ичида тақдим этилиши керак. Ҳужжатларни тақдим этиш муддати солиқ тўловчининг ҳужжатлар тақдим этиш учун сабаблари ва зарур бўлган муддатлари кўрсатилган аризасига кўра солиқ органи томонидан узайтирилиши мумкин, бунда ариза солиқ тўловчи томонидан солиқ органига сўровнама олинган кундан эътиборан кейинги кун давомида тақдим этилади.

14. Ҳужжатларни (ахборотни) учинчи шахслардан талаб қилиб олиш зарур бўлган ҳолларда солиқ органи текширилаётган солиқ тўловчининг фаолиятга тааллуқли ҳужжатларга (ахборотга) эга бўлган контрагентдан ёки бошқа шахслардан ушбу ҳужжатларни (ахборотни) талаб қилиб олишга ҳақли.

15. Камерал солиқ текшируви жараёнида текширилаётган солиқ тўловчи томонидан солиқ органи талаб қилган ҳужжатлар белгиланган муддатда тақдим этилмаганда, солиқ органи Солиқ кодексининг 111-моддасига асосан солиқ тўловчининг банклардаги ҳисобварақлари бўйича операцияларини тўхтатиб туриш тўғрисида қарор қабул қилишга ҳақли, бунда мазкур талаб текширилаётган солиқ тўловчининг фаолиятга тааллуқли ҳужжатларга (ахборотга) эга бўлган учинчи шахсларга таъбиқ этилмайди.

16. Агар текширилаётган солиқ тўловчининг фаолиятга тааллуқли ҳужжатлар (ахборот) бошқа ҳудудда ҳисобда турган солиқ тўловчидан (учинчи шахсдан) олиш талаб этилса, камерал солиқ текширувини ўтказувчи солиқ органи тегишли ҳужжатларни (ахборотни) талаб қилиб олиш тўғрисида солиқ тўловчи (учинчи шахс) ҳисобда турган жойидаги солиқ органига топшириқнома юборади.

Топшириқномада камерал солиқ текшируви жараёнида талаб қилиб олинган ҳужжатлар (ахборот) кўрсатилади ҳамда камерал солиқ текширувини ўтказиш тўғрисидаги буйруқ нусхаси илова қилинади.

Топшириқнома олинган кундан эътиборан уч кун ичида ҳужжатлар (ахборот) қайси шахсдан талаб қилинаётган бўлса, уша шахснинг ҳисобда турган жойидаги солиқ органи томонидан учинчи шахсга ҳужжатларни (ахборотни) тақдим этиш тўғрисида талабнома юборилади.

Ҳужжатларни (ахборотни) тақдим этиш тўғрисида талабномага ҳужжатларни (ахборотни) талаб қилиб олиш тўғрисидаги топшириқноманинг кўчирма нусхаси илова қилинади.

17. Солиқ кодексининг 147-моддасига мувофиқ ҳужжатларни (ахборотни) тақдим этиш тўғрисида талабномани олган шахс ушбу талабнома олинган кундан эътиборан беш кун ичида уни бажаради ёки талаб қилиб олинаётган ҳужжатларга (ахборотга) эга эмслиги ҳақида хабар қилади.

Агар талаб этиладиган ҳужжатларни (ахборотни) мазкур муддатда тақдим этиш имкони бўлмаса, ҳужжатларни (ахборотни) тақдим этиш тўғрисида талабномани юборган солиқ органи ҳужжатлар (ахборот) қайси шахсдан талаб қилиб олинган бўлса уша шахснинг илтимосномасига кўра ушбу ҳужжатларни (ахборотни) тақдим этиш муддатини узайтиришга ҳақли. Бундай ҳолларда ҳужжатларни (ахборотни) тақдим этиш муддати узайтирилганлиги ҳақида топшириқнома юборган солиқ органига хабар этилади.

18. Ҳужжатлар солиқ тўловчи томонидан тасдиқланган кўчирма нусха шаклида тақдим этилади.

Талаб этилган ҳужжатлар солиқ тўловчи томонидан шахсан ёки вакил орқали тақдим этилиши, почта орқали буюртма хат билан юборилиши ёки телекоммуникация алоқа тармоқлари ёхуд солиқ тўловчининг шахсий кабинети орқали электрон шаклда тақдим этилиши мумкин.

19. Текшируви ўтказувчи (амалга оширувчи) мансабдор шахсининг талабига кўра, солиқ тўловчи электрон шаклда тузилган ҳужжатларнинг қозоғдаги кўчирма нусхаларини тақдим этиши шарт, бундан электрон ҳисобварақ-фактураларнинг ахборот тизимида рўйхатга олинган электрон ҳисобварақ-фактуралар мустасно.

20. Солиқ тўловчидан аввалги камерал ёки сайёр солиқ текширувлари ўтказилганда солиқ органлари илгари тақдим этилган ҳужжатларни, шунингдек солиқ мониторингини ўтказиш жараёнида тасдиқланган кўчирма нусхалар шаклида тақдим этилган ҳужжатларни қайта тақдим этиш талаб этилмайди.

Агар ҳужжатлар илгари солиқ органига асл нусхалар тарзида тақдим этилиб, кейинчалик текширилаётган солиқ тўловчига қайтарилган бўлса, шунингдек солиқ органига тақдим этилиб, бартараф этиб бўлмайдиган куч ҳолатлари оқибатида йўқотилган тақдирда, ҳужжатлар текширилаётган солиқ тўловчисидан қайта талаб қилиб олиниши мумкин.

21. Солиқ органларидан тегишли ҳужжатларни (ахборотни) тақдим этиш тўғрисида талабномани олган солиқ тўловчи ушбу Низомнинг 16-бандида кўрсатилган талабга риоя этилмасдан юборилган талабнома бўйича ҳужжатларни (ахборотни) тақдим қилишни рад этишга ҳақли.

22. Ҳужжатларни (ахборотни) талаб қилиб олиш тўғрисидаги топшириқномани олган солиқ органи томонидан тўпланган ҳужжатлар (ахборотлар) икки кун ичида ушбу ҳужжатларни (ахборотни) топшириқ берган солиқ органига етказилади.

23. Текшируви ўтказувчи (амалга оширувчи) мансабдор шахс текшируви амалга ошириш чоғида солиқ тўловчиларни текширув юзасидан тушунтиришлар бериш учун, шу жумладан улар томонидан солиқларнинг тўланиши (ушлаб қолиниши ва ўтказилиши) муносабати билан солиқ органига ёзма хабарнома асосида чақиришга ҳақли.

24. Солиқ органи камерал солиқ текширувини амалга оширишга доир тадбирларда иштирок этиш учун: аҳамиятга эга бирор-бир ҳолатлар ўзига маълум бўлган ҳар қандай воғяга етган жисмоний шахсни кўрсатмалар бериш учун гувоҳ сифатида чақириш;

шартнома асосида эксперт, мутахассис ва таржимонни жалб этиши мумкин.

25. Камерал солиқ текширувини ўтказиш жараёнида солиқ органлари Солиқ кодексининг 14-моддасига асосан солиқ тўловчи томонидан тузилган битимлар, уларнинг юридик расмийлаштирилишидан қатъи назар ҳақиқий иктисодий мазмунидан келиб чиқиб текшируви амалга оширади.

Бунда, битим ёки иктисодий муносабатларнинг юридик расмийлаштирилиши унинг ҳақиқий мазмунига мувофиқ бўлмаса, солиқ органлари солиқ солиш мақсадида битимнинг юридик тавсифланиши, солиқ тўловчининг мақоми ва (ёки) унинг иктисодий фаолияти хусусиятини ўзгартаришга, ҳуқуқий суиистеъмол қилиш аломатларига эга бўлган айрим операциялари ёки операциялар кетма-кетлигини эътиборга олмастликка ва солиқлар суммаларини бундай суиистеъмолликнинг таъсирини истисно этидиган таразда ўзгартаришга ҳақли.

Ҳуқуқий суиистеъмол қилиш, битим қалбакилиги (кўз-бўямачилик учун тузилганлигининг) ҳолатларини аниқлаш, шунингдек уларнинг оқибатларини қўллаш солиқ органлари томонидан, солиқ тўловчи норози бўлган тақдирда эса – солиқ органларининг даввоси бўйича суд томонидан амалга оширилади.

26. Текширишда ўрганилган ҳужжат ва маълумотлар юзасидан текшируви ўтказувчи (амалга оширувчи) мансабдор шахс мазкур Низомнинг 3-илласига** мувофиқ шаклда хулоса тузади.

Хулосада, текширувгача солиқ тўловчининг солиқ ҳисоботлари ёки солиқ органларида мавжуд бошқа маълумотлар

асосида аниқланган солиқ ҳисоботидаги тафовут ва солиқ ҳисоботидаги хатолар, текширув давомида солиқ тўловчининг ҳудуд ва биноларини кўздан кечириш тўғрисида баённомалар, солиқ тўловчи ва учинчи шахслардан талаб қилиб олинган ҳужжатларни (ахборотни) ўрганиш ва таҳлил натижалари, аниқланган солиққа оид ҳуқуқбузарликлар, хулоса тузилган сана ва жой кўрсатилган ҳолда батафсил баён этилади.

27. Камерал солиқ текшируви юзасидан тузилган хулоса солиқ органи раҳбари (раҳбар ўринбосари) томонидан уч кун ичида қўриб чиқилади ҳамда тасдиқланади. Хулосага қўра солиқ ҳисоботидаги тафовутлар ва (ёки) солиқ ҳисоботидаги хатолар аниқланган ҳолларда, ушбу хулоса тасдиқланганидан сўнг икки кунлик муддатда солиқ органи томонидан солиқ тўловчига мазкур Низомнинг 3-бобида белгиланган тартибда талабнома юборилади.

Талабнома юборилган сана камерал солиқ текшируви тугатилган сана ҳисобланади. Агар ўрганиш ва таҳлил қилиш якунларига қўра тафовутлар ва (ёки) хатолар аниқланмаган бўлса ҳам камерал солиқ текшируви якунланган ҳисобланади.

28. Камерал солиқ текшируви материаллари Солиқ кодексининг 135-моддасига асосан солиқ тўловчи ҳисобда турган жойдаги солиқ органида текширув тузган кундан кейинги иш кунидан кечиктирмай рўйхатдан ўтказилиши керак.

29. Агар камерал солиқ текшируви давомида солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг бузилиши фактлари аниқланган тақдирда, аниқланган солиққа оид ҳуқуқбузарликлар бўйича иш юритиш Солиқ кодексига белгиланган тартибда амалга оширилади.

Камерал солиқ текшируви давомида солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг бузилиши фактлари аниқланганда, мазкур Низомнинг 4-иловасига** мувофиқ шаклда солиққа оид ҳуқуқбузарлик далолатномаси тузилади. Мазкур далолатнома икки нусхада тузилади ва бир нусхаси солиққа оид ҳуқуқбузарлик содир этган шахсга топширилади.

Солиққа оид ҳуқуқбузарлик далолатномаси камерал солиқ текшируви тугагунга қадар тузилиши шарт. Бунда далолатномани қўриб чиқишда талабномага нисбатан солиқ тўловчи томонидан тақдим этилган тафовутларнинг асосномаси ҳам бирга қўриб чиқилади.

3-БОБ. КАМЕРАЛ СОЛИҚ ТЕКШИРУВ НАТИЖАЛАРИ БҲЙИЧА ТАЛАБНОМАНИ ЮБОРИШ

30. Талабнома камерал солиқ текширувида солиқ ҳисоботидаги тафовутлар ва (ёки) солиқ ҳисоботидаги хатолар аниқланган тақдирда мазкур Низомнинг 5-иловасига** мувофиқ шаклда юборилади. Талабномада қуйидагилар кўрсатилиши лозим:

аниқланган солиқ ҳисоботидаги тафовут ва (ёки) солиқ ҳисоботидаги хатолар;

қўшимча ҳисобланган солиқ ва йўғимлар ҳамда уларга пеня, шунингдек уларнинг асослари;

талабномага жавоб бериш муддати ҳамда жавоб бермаслик оқибатида Солиқ кодексининг 111-моддасига асосан қўлланиладиган чора.

31. Талабнома электрон ҳужжат тарзда солиқ тўловчининг шахсий кабинетига юборилади ва юборилган санадан эътиборан уч кундан кейин олинган деб ҳисобланади.

Агар солиқ тўловчида ёки унинг вакилида шахсий кабинети мавжуд бўлмаса, талабнома солиқ тўловчи ёки унинг вакилига почта орқали буюртма хат билан юборилади ва юборилган санадан беш кундан кейин олинган деб ҳисобланади.

Талабнома солиқ тўловчига ёки унинг вакилига шахсан талабнома олинган сана кўрсатилган ҳолда имзо қўйдириб топширилиши мумкин.

32. Солиқ тўловчи текширувда аниқланган солиқ ҳисоботидаги тафовут ва (ёки) солиқ ҳисоботидаги хатолар бўйича аниқлаштирилган солиқ ҳисоботини ёки тафовутларни асослантирувчи ҳужжатларни солиқ органига талабнома олинган кундан бошлаб ўн кун ичида тақдим этиши лозим.

33. Аниқлаштирилган солиқ ҳисоботини тақдим этиш солиқ органига муайян солиқ даври учун аввал тақдим этилган солиқ ҳисоботларига тузатишлар киритиш ва уни солиқ органига тақдим этиш йўли билан амалга оширилади.

34. Солиқ тўловчи талабнома юзасидан тушунтириш ва тафовутларнинг асосномаси билан бирга солиқ ҳисоботига киритилган маълумотларнинг тўғрилигини тасдиқловчи ҳужжатларни тақдим этиши шарт.

35. Солиқ тўловчи талабномада кўрсатилган тафовутларнинг асосномаси сифатида солиқ маслаҳатчилари ташкилотининг хулосасини тақдим этишга ҳақли.

Солиқ маслаҳатчилари ташкилоти солиқ тўловчининг номидан мустақил равишда солиқ тўловчи билан тузилган шартномага асосан асосномани тақдим этиши мумкин.

36. Талабномага жавобан солиқ тўловчи томонидан тақдим этилган тушунтиришлар, асосномалар ва бошқа ҳужжатлар солиқ органи раҳбари (раҳбар ўринбосари) томонидан ўн беш кун ичида қўриб чиқилади. Ҳужжатларни қўриб чиқиш жараёнида солиқ тўловчи ёки солиқ маслаҳатчиси бевосита иштирок этишга ҳақли.

37. Аниқланган тафовутларнинг асосномаларини қўриб чиқиш натижасида солиқ органи раҳбари (раҳбар ўринбосари) солиқ тўловчи томонидан тақдим этилган тафовутнинг асосномасига тўлиқ ёки қисман розилик бериш ёхуд тафовутнинг асосномаси етарли эмас деб ҳисобланишини назарда тутувчи хулоса қабул қилади.

Солиқ органи томонидан тақдим этилган тафовут асосномаларига тўлиқ ёки қисман розилик берилган тақдирда:

тўлиқ сумма бўйича солиқ тўловчига илғари юборилган талабнома бекор қилинганлиги тўғрисидаги билдириш хати; қисман сумма бўйича солиқ тўловчига тўланиши лозим бўлган солиқ суммалари тўғрисида аниқлаштирилган талабнома юборилади.

Солиқ тўловчи аниқлаштирилган талабномага жавобан аниқлаштирилган солиқ ҳисоботини солиқ органига ушбу талабномани олинган кундан бошлаб беш кун ичида тақдим этиши шарт.

Тафовутнинг асосномаси етарли ёки етарли эмас деб ҳисоблаш ҳақида хулосанинг тўғрилиги ва адолатлилиги бўйича жавобгарлик аниқланган тафовутларнинг асосномаларини қўриб чиқиш натижаси бўйича хулоса қабул қилган солиқ органи раҳбари (раҳбар ўринбосари) зиммасига юклатилади.

38. Агар солиқ тўловчи аниқлаштирилган солиқ ҳисоботини тақдим этмаса (шу жумладан аниқлаштирилган талабномадан кейин) ёки аниқланган тафовутлар бўйича асосномаларни тақдим этмаса ёхуд тақдим этган асосномалар етарли эмас деб топилса солиқ органи солиқ тўловчига солиқ аудитини тайинлашга ҳақли. Бунда солиқ аудити Солиқ кодексининг 140–143-моддаларида белгиланган тартибда ва солиқ тўловчиларнинг юқори даражадаги таваккалчилик тоифасига мансуб солиқ тўловчисига нисбатан ўтказилади.

4-БОБ. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

39. Ушбу Низом талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

40. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузурдаги Тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича вакил ва Савдо-саноат палатаси билан келишилган.

